

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในสวนอุทยานม่อนพระยาแช่ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการจัดกิจกรรมนันทนาการตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่สวนอุทยานม่อนพระยาแช่ จังหวัดลำปาง 3) เพื่อเปรียบเทียบกิจกรรมนันทนาการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ประจำสวนอุทยานม่อนพระยาแช่ จังหวัดลำปาง จำนวน 10 คน ประธานและคณะกรรมการบริหารชุมชน ที่มีเขตรับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่สวนอุทยานม่อนพระยาแช่ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 5 บ้านต้นดอ, หมู่ 8 บ้านทรายไหลเหมืองและหมู่ 10 บ้านไร่ศิลาทอง หมู่บ้านละ 8 คน รวม 24 คน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 10 คน รวม 44 คน จัดเป็นการศึกษาแบบองค์รวมของกลุ่มเป้าหมายการวิจัยโดยเน้นการบูรณาการระดับชุมชน ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้วิจัย ผู้ให้ข้อมูล และหน่วยงานที่มีส่วนได้เสียกับงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์ ซึ่งทั้งสองวิธีจะถูกใช้ดำเนินการวิจัยไปพร้อมกัน

ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อสิ่งแวดล้อม โดยผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการจัดการเดินป่า กิจกรรมการเดินศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมการเดินชมวิวทิวทัศน์และกิจกรรมพักผ่อน มีผลให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรากฏตัวของสัตว์มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ในขณะที่ความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์ป่า ปริมาณการขยายพันธุ์ของสัตว์ป่า และปริมาณต้นไม้ที่เสียหายหรือมีบาดแผล มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดี ส่วนความหนาแน่นของพืชคลุมดินและความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืช ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการจัดการเดินป่า กิจกรรมการเดินศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมการเดินชมวิวทิวทัศน์และกิจกรรมพักผ่อน มีผลให้เกิดความสามัคคีในชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ส่วนราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้นและรายได้ของคนในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในขณะเดียวกันปัญหาอาชญากรรมและปริมาณการอพยพย้ายถิ่นฐานมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดี

สำหรับการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกิจกรรมการเดินป่า การเดินศึกษาธรรมชาติ การเดินชมวิวทิวทัศน์ และการพักผ่อน ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเมื่อเทียบกับการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมมีผลต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในทางที่ดีกว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมและเศรษฐกิจ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

The purposes of this study were to investigate the following: 1) recreational activities in Mon Phrayachae forest park; 2) impact of recreational activities towards the forest park informed by respondents; and 3) a comparative study on recreational activities affecting the environmental, social, and economic aspects as perceived by 10 Mon Phrayachae forest park staff, the president, and the administrative community committee from 3 villages – 8 people each. Also, 10 staff of Phichai sub-district administration, Muang district, Lampang province were included as respondents in this study. The study focused on integration in a community level. Interview schedule was used as a tool for data collection. This was done through group discussion and observation.

Results of the study revealed that trekking tour and overnight camping activities effected the conciousness on the conservation of national resources and environment. Also, the appearance and propagation of wildlife and flora had changed in positive way. However, it was found that there was no change of the density of cover plants and the varieties of plants. In the case of the impact of recreational and ecotourism activities, it was found that trekking tour and overnight camping had a positive influence on the unity of the community. That was, local people had more income and the price of their land was higher than before. Whereas, there were more crimes than before. Lastly, it was also found that the respondents had agreed on recreational and ecotourism activities affecting national environment rather than social and economic aspects.